
De zesentwintigste, één van die prachtige februaridagen van dit jaar met een aangename temperatuur, veel zon en een snuifje lente in de lucht, was aanleiding voor ons eerste retourtje Hilversumse Bovenmeent.

Sytze Poelstra

Twee retourtjes Bovenmeent

Afgaande op de ganzen zou het nog winter kunnen zijn, want behalve grauwe en kolganzen zijn er ook enkele brandganzen en Canadese ganzen te zien; aan de zuidostrand van het gebied stapt statig een grote zilverreiger. In het waterrijke deel van deze "Nieuwe Natuur" is er nog één te bespeuren, die lange tijd bijna onbeweeglijk op een eilandje in de grote plas staat ; middagslaapje?

In de plas aan de zuidzijde van de weg (fietsroute) naar Weesp, blinkt tussen de donkere pollens iets wits en even later valt een kleine zilverreiger te bewonderen, die actief aan het foerageren is en daarbij soms even de vleugels uitslaat; duidelijk zijn de zwartachtige snavel en de zwarte poten te zien en soms kun je zelfs een glimp van zijn gele tenen opvangen.

Als na enige tijd dan ook nog een grote zilverreiger daar dichtbij neerstrijkt en beide vogels

bijna in één kijkerbeeld kunnen worden gevangen, levert dat een adembenemend tafereel op!

Vanuit de observatiepost is de "grote plas" mooi te overzien; een tiental pijlstaarten is er aan het grondelen, beurtelings zie je de mooie chocoladebruine koppen van de mannetjes plaats maken voor hun eigenwijs schuin omhoog stekende puntstaarten. Maar ook de fraaie slobbeenden met hun megasnavels zijn present en de gedistincte gekleurde krakeenden, de bonte smienten, de kleine wintertalingen en de in verhouding daarmee reusachtige berg-eenden.

Boven de bomenrand van het Naardermeer cirkelen wat buizerds en een vrouwtje sperwer vliegt laag over het struweel in de hoop een prooi te overrompen.

Op 14 maart opnieuw zo'n mooie dag, soms wat koel met een straffe oostelijke wind; op weg voor ons tweede uitstapje naar de Bovenmeent !

Vier Canadese ganzen, groepjes kol- en grauwe ganzen en zeker een dertigtal brandganzen zorgen voor levendigheid in het landschap en ook de nog niet zolang geleden gearriveerde grutto's dragen daaraan een steentje bij: hun drukke geroep is van ver hoorbaar!

Aan de zuidrand van het gebied zweeft traag op geringe hoogte een bruine kiekendief, een vrouwtje, gezien de donkere tint van de bovenzijde en de lichte kop en voorvleugels.

In ondiep water foerageren kieviten, wat kempaanjes, een watersnip en twee tureluurs; een stuk of zes bonte strandlopers poeren met hun snavels in het slik.

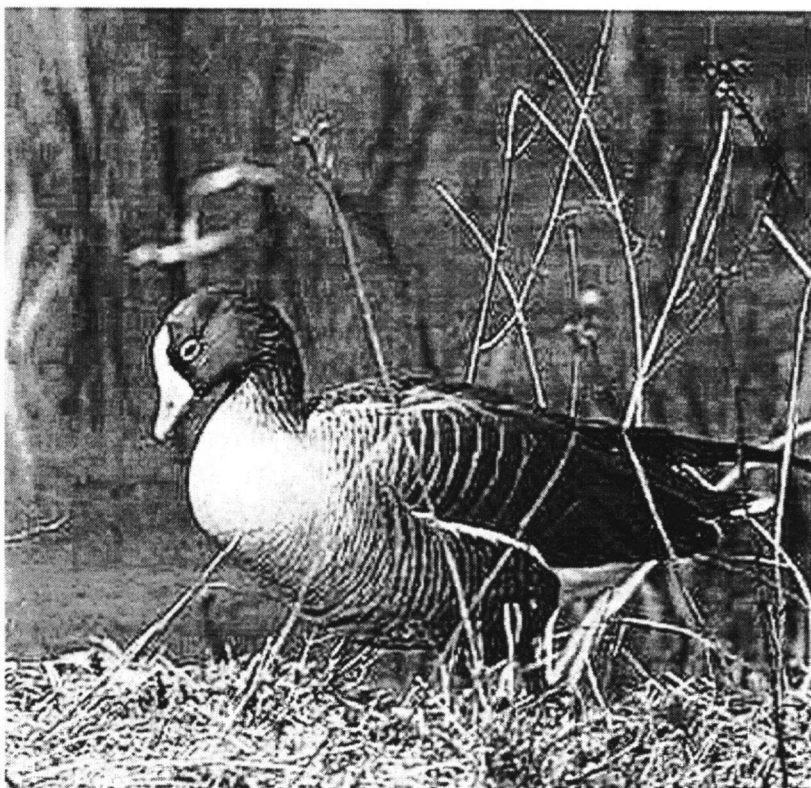
Vanuit de observatiepost zijn op nieuw pijlstaarten, slob- en krakeenden te zien en samen met een collega-vogelaarster geniet ik van al dit moois; we wijzen elkaar op een groepje in rechte lijn aanzwemmende smienten en ontdekken zowaar nog twee paartjes nonnetjes, sierlijke kleine eendjes op een grote plas. Heel mooi is even later het vrouwtje blauwe kiekendief, dat recht op onze schuilplek komt aanvliegen onder schitterende belichting; zij komt heel dichtbij en de licht bruingele tint op de borst en de witte stuitvlek zijn prachtig te zien.

Zeker zo mooi zijn kort daarop die twee grote zilverreigers, die proberen de beboste rand van het Naardermeer over te vliegen, maar die enigszins gehinderd door de tegenwind in de richting van onze observatiepost worden gedreven; de smetteloos witte vogels, die met diepe vleugelslagen onze kant op komen doen sprookjesachtig aan.

Plotseling merkt mijn hobbygenote op, dat zij, komend vanuit de richting Naarden en fietsend langs de Karnemelksloot in het weiland twee ganzen heeft zien zitten, die wat betreft grootte en tekening wel eens dwergganzen zouden kunnen zijn.

Op genoemde plek aangekomen constateren we dat daar twee tamelijk kleine ganzen zitten te dommelen in gezelschap van twee brandganzen; dichtbij foerageren enkele groepjes grauwe en brandganzen.

Met de zon schuin in de rug merken we op, dat bij beide vogels de witte kol tot ruim boven het oog reikt, maar de doorslag geeft de duidelijk zichtbare gele oogring. Als de vogels wat actiever worden en gaan grazen, worden de verhoudingen duidelijker: de kleine, mede door de korte roze snavel nogal rond lij-

Dwerggans

Foto: Helmut Partsch

kende kop, de donkere buikvlekken en de oranjeachtige poten maken het beeld verrassend compleet en zelfs de roep met een ietwat geknepen "uuu"-klank wordt tot twee keer toe gehoord. Daarbij zijn ze wat kleiner dan de twee brandganzen, bij wie ze zich telkens weer met een zekere voorliefde aansluiten en duidelijk veel kleiner dan de grauwe ganzen in de buurt. De vogels zijn niet schuw en komen langzaam nog wat dichterbij, zodat nu ook enkele individuele verschillen opvallen: zo heeft de ene vogel een grotere kol - wat hem van tijd tot tijd een bijna meerkoetachtige koptekening geeft - en grotere buikvlekken dan de andere. Die andere gans draagt echter om de linker poot een brede zilverwitte ring en om de rechter poot een gele ring, die ongeveer de helft smaller is.

Nadat in de directe omgeving een aantal ganzen op de wieden

is gegaan, blijft ons viertal echter onverstoord bijeen en in combinatie met de gesignaleerde ringen maakt dit de waarneming extra interessant, want het vertelt ons iets omtrent de vermoedelijke herkomst van de vogels. Dat blijkt als ik er na thuiskomst een aantal vogelgidsen op na sla; uit de meeste gidsen valt op te maken, dat de soort in Europa sterk is afgenomen en in Nederland slechts sporadisch wordt gesignaleerd.

De ANWB Vogelgids van Europa (Mullarney, Svensson e.a.) geeft echter bovendien de volgende belangwekkende informatie: "Herintroductieprogramma's in Fennoscandia (d.w.z. Noorwegen, Zweden, Finland en het Russische Kolaschiereiland), zoals met gekleurde jongen in Noord-Zweden, die met Brandganzen als pleegouders naar Nederland trekken (oktober-april)".

Dit deed mij even opveren